

Fredrikstad Venstre og **Kristelig Folkeparti**
Sentrumskoalisjonen.

FORSLAG
til

Budsjett for 2011
og
Handlingsplan for 2011 – 2014.

Handlingsplan 2011– 2014 og Budsjett 2011 for Fredrikstad kommune:

1. Med hjemmel i kommunelovens paragraf 44 og 45 vedtas Fredrikstad kommunes handlingsplan for perioden 2011-2014 og budsjett for 2011 med netto utgiftsrammer fordelt på de enkelte tjenesteområder slik det framkommer av oversikten for driftsbudsjettet i kapittelet "Driftsrammer og rammeforutsetninger". Utvalgene har fullmakt til å fordele budsjettmidler på tvers av etatsgrenser innenfor eget budsjett.
2. Investeringsbudsjettet for 2011 med finansiering vedtas slik det framkommer i kapittelet "Finansiering av investeringer" i handlingsplan 2011-2014 og budsjett 2011. Merinntekter ved salg av bolig- og næringseiendommer utover kostnadene til å opparbeide nye arealer avsettes til ubundet investeringsfond.
3. Kommunale avgifter, egenbetaling og gebyrer fastsettes i samsvar med forslag i vedlegg "Egenbetalinger, gebyrer og betalingsbetingelser 2011".
4. Det godkjennes låneopptak på 327,8 millioner kroner for 2011. Ubrukte lånerammer videreføres til neste år. Ubrukte bevilgninger fra tidligere års investeringsbudsjetter bevilges i tillegg til årets budsjett.
5. Låneopptak for 2010 reduseres til 364,1 millioner kroner. Investeringsbudsjett justeres tilsvarende.
6. Det godkjennes låneopptak i Husbanken til videre utlån med inntil 150,0 millioner kroner for 2011.
7. Trekkrettigheter i bank på 150,0 millioner kroner kan benyttes for å overholde økonomiske forpliktelser i løpet av året.
8. Det godkjennes en ramme for leasingavtaler for utskifting av biler og andre mindre behov på inntil 10,0 millioner kroner for 2011.
9. Det godkjennes en garantiramme på til sammen 5,0 millioner kroner til dekning av depositum og husleiegarantier ved sosialkontorene.
10. Følgende underskudd avskrives:
  - Barnehager med 16,5 millioner kroner
  - Barnevernet med 5,7 millioner kroner
  - Boveiledningstjenesten med 14,0 millioner kroner
11. Rådmannen gis fullmakt til å foreta mindre justeringer i budsjetterte kalkulatoriske renter og avdrag og budsjetterte finansposter der avvik i framdriften av prosjektet fører til forsinket låneopptak.
12. Rådmannen gis fullmakt til å foreta endringer i de økonomiske rammene mellom tjenesteområdene som følge av flytting av oppgaver og årsverk, samt å tilpasse disse endringene i hovedoversikter i henhold til de formelle forskriftene.
13. For eiendomsskatt gjelder:
  - 13.1 Det innkreves eiendomsskatt for 2011. I henhold til skatteloven for byene av 15. august 1911, og lov om eiendomsskatt av 6. juni 1975, samt endringer i samme lov gjort av Stortinget den 16. juni 2006.
  - 13.2 Med hjemmel i Eiendomsskattelovens § 3 innføres eiendomsskatt i hele kommunen.
  - 13.3 Med de unntak som nevnt under vedtakets pkt. 12.4 skal skatteøre i Fredrikstad kommune være 7,0 ‰ kfr. Eiendomsskattelovens § 11, 1 ledd.
  - 13.4 Med hjemmel i Eiendomsskattelovens § 12 litra a skal skatteøre for bustaddelen i eieedomar med sjølvstendig bustaddelar og fritidseiendommer være 3,5 ‰. Det gis et bunnfradrag på 400 000 kroner per sjølvstendig boenhet i boliger, samt et bunnfradrag på 400 000 kroner per fritidseiendom.
  - 13.5 Med hjemmel i Eiendomsskattelovens § 7 kan følgende eiendommer fritas for eiendomsskatt: litra a, Eieedomar åt stiftingar og institusjonar som tek sikte på å gagne ein kommune, eit fylke eller staten. litra b, Bygning som har historisk verdi.
  - 13.6 Med hjemmel i eiendomsskattelovens § 5 litra a skal følgende eiendommer fritas for eiendomsskatt: "Eieedom som staten eig, så langt eieedommen har historisk bygg eller anlegg", gjennom fredningsvedtak jfr Lov om kulturminner.
  - 13.7 Med hjemmel i Eiendomsskattelovens § 7, litra e, skal eiendommer som blir drevet som gårdsbruk og skogsbruk svare eiendomsskatt for våningshuset og kårboligen med garasje og uthus og passende tomt. Eiendomsskatten svares etter samme satser som for boligeiendommer.

Rådmannens forslag til budsjett 2011 og handlingsplan 2011 – 2014 ligger til grunn for arbeidet. Dette dokument inneholder endringer ifht Rådmannens fremlegg.

Fredrikstad kommune står overfor store økonomiske utfordringer i årene som kommer. I tillegg til generelt stramme kår for svært mange kommuner, og for Fredrikstad kommune i særdeleshet, Jfr. ASSS-statistikken, jfr. Levekårsindeksen, har Fredrikstad kommune også noen ekstrautfordringer som følge av et betydelig underskudd for 2010 og en vedtatt erstatningsordning for barnehjemsbarn. En nylig ilagt bot pålydende 6 mill. gjør ikke situasjonen noe bedre.

I en allerede presset økonomisk situasjon vil det være både smertelig, uheldig og uansvarlig om slike kostnader må dekkes inn ved midlertidig å redusere driftsnivået. Normalt ville slike ekstraavgifter kunne dekkes via et disposisjonsfond, men når dette er tomt, gjenstår pr i dag kun én mulighet: Øke kommunens inntekt ved hjelp av E-skatt. Partiene påpeker at etter å ha dekket inn ekstraordinære engangskostnader, legges det opp til at E-skatten i 2014 skal ned på samme nivå som i 2010.

Nødvendige grep på kort og lang sikt:På kort sikt:

Aktivitetsnivået ned
 Inntektsnivået opp
 Streng investeringsprioritering

På lengre sikt:

Disposisjonsfond bygges opp.

Dugnad for balanse, (med ca 1500 innkomne forslag), gir forventninger om at endringer som er nødvendige skal komme på plass.

Økonomiske hovedgrep for 2011 og HP-perioden 2011-2014.

Inntektsiden styrkes:

	2011	2012	2013	2014
E-skatt	+ 47,0	+ 63,0	+ 43,0	+ 24,0
Ramme	+ 8,0	+ 8,0	+ 8,0	+ 8,0
Kultur redusert ramme	+ 1,0	+ 1,0	+ 1,0	+ 1,0
<u>Til sammen</u>	<u>+ 56,0</u>	<u>+ 72,0</u>	<u>+ 52,0</u>	<u>+ 33,0</u>

Disponeres slik:

Erstatningsordning	8,0	16,0	0,0	0,0
Økonomi&organisasjon	1,0	Videreføres		
Miljø & samfunn	1,0	Videreføres		
Regulering & teknisk drift	9,0	Videreføres		
Utdanning & oppvekst	5,5	Videreføres		
Kirken	0,5	Videreføres		
Sosial & omsorg	31,0	Videreføres		
<u>Til sammen</u>	<u>56,0</u>	<u>64,0</u>	<u>48,0</u>	<u>48,0</u>

Investeringer - handlingsregel

Partiene slutter seg til Rådmannens investeringsstoppforslag, som i prinsippet går ut på å ikke øke kommunens gjeld utover dagens nivå i handlingsplanperioden. Kommunens gjeld har økt i mange år og spiser stadig mer av kommunens driftsbudsjett.

Ifht Rådmannens investeringsstoppforslag gjøres det likevel et unntak: Kunstgressbane på Selbak realiseres. Dette har sammenheng med tidligere vedtatte kunstgressprosjekt, hvor 6 idrettsklubber fikk innvilget hjelp fra kommunen til bygging av kunstgressbane. Av praktiske grunner ble bygging av bane på Selbak utsatt til 2011, og det ville være særdeles urettferdig om bygging av denne bane skulle utsettes på ubestemt tid på grunn av kommunens økonomiske situasjon.

Partiene vil fortsatt ha fokus på opprettelse av flere sykehjemsplasser, selv om vi inntil videre anser det uansvarlig å påbegynne et nytt sykehjem. Vi påpeker mulighetene for påbygging av eksisterende sykehjem. Det påtenkte Helsehus ifbm Samarbeidsreformen vil kunne avdempe trykket mot sykehjemmene noe.

Partiene vil også nevne at det er flere private aktører som har signalisert interesse for å bygge sykehjem i vår kommune.

Nærmere om seksjonene:

Seksjon for miljø og samfunnsutvikling.

Rådmannens forslag inneholder gode målbeskrivelser.

Partiene påpeker viktigheten av å opprettholde fokus på klimatiltakene, universell utforming og folkehelsesatsingen sett i lys av Samhandlingsreformen.

Partiene vil også ha økt fokus på å utvikle Guatemalasarbeidet ved å ta ibruk statlige tilskuddsordninger.

- Seksjonen styrkes med 1 mill. til sykkelbysatsingen.

Seksjon for kultur

- Seksjonen pålegges en generell innstramming med 1 mill.
- Det omdisponeres innenfor rammen 0,1 mill til å holde svømmebassenget ved Gressvik ungdomsskole åpent som offentlig badetilbud.
- Prioriteringen av tiltak overfor barn/unge skal videreføres

Seksjon for regulering og teknisk drift

Rådmannens forslag inneholder gode målbeskrivelser som partiene slutter seg til. Partiene vil ha sterkere fokus på å avdekke og følge opp ulovlig byggevirkosomhet i strandsonen og andre områder.

Partiene ser alvorlig på at vedlikehold av bygg og veier ikke holder tritt med forfallet.

- Seksjonen styrkes med 9,0 mill.

Seksjon for utdanning og oppvekst

Rådmannens forslag inneholder gode målbeskrivelser som partiene slutter seg til. Partiene vil særlig påpeke viktigheten av et godt samarbeid foreldre – skole/barnehage.

Partiene vil videre påpeke viktigheten av at leirskoletilbudet i skolen videreføres og at videreutdanning av lærere opprettholdes.

- Seksjonen styrkes med 5,5 mill.

Den endelige detaljering av midlene overlates til Hovedutvalg for Utdanning og oppvekst.

Seksjon for omsorg og sosiale tjenester

Rådmannens forslag inneholder gode målbeskrivelser, men inneholder også forslag til innstramminger som er særdeles smertefulle og helt klart på grensen til det uansvarlige. Rådmannen har ikke beskrevet konsekvensene av alle tiltakene!

- Seksjonen styrkes med 31,0 mill.

Den endelige detaljering av midlene overlates til Hovedutvalg for Sosial&omsorg. Det angis følgende føringer:

- Dagtilbud eldre, funksjonshemmede og psykiatri skal videreføres
- Psykisk helsearbeid styrkes med anslagsvis 7 mill
- Rusomsorgen styrkes med anslagsvis 8 mill
- Tiltak funksjonshemmede skal videreføres
- Det opprettes flere VTA-plasser.
- Palliativt tilbud vurderes ifbm nytt Helsehus.

Behov for nye sykehjemsplasser er omtalt i Investeringsavsnittet.

Seksjon for økonomi og organisasjonsutvikling

Rådmannens fremlegg inneholder en god beskrivelse av seksjonens kjerneoppgaver og målformuleringer. Seksjonen har en viktig støttefunksjon for hele organisasjonen og må ikke strammes inn ytterligere.

Den varslede KOFA-boten er en vekker for oss alle. Rådmannen har tidligere påpekt behov for styrket kontroll (controller og innkjøper), og styrking av seksjonens budsjett er bl.a. for å imøtekomme dette.

- Seksjonen styrkes med 1 mill

Fredrikstad kirkelige fellesråd

Virksomheten Fredrikstad Kirkelige Fellesråd får i Rådmannens fremlegg en innstramming ifht 2010. Partiene finner det derfor riktig å tilføre virksomheten 0,5 mill til dekning av låneavdrag ifølge Bystyresak 91/10.

FREDRIKSTAD KOMMUNE

(nettorammer i mill kr) Fra 2011 i 2011 kroner	Regn. 2009	Justert bud 2010	Bud 2011	Bud 2012	Bud 2013	Bud 2014
Inntekter						
Skatt	-1 387,1	-1478,3	-1382,2	-1382,2	-1382,2	-1382,2
Rammetilskudd	-922,3	-946,0	-1559,5	-1574,5	-1589,5	-1604,5
Eiendomsskatt	-114,5	-115,0	-157,0	-158,0	-138,0	-119,0
Mva-komp investeringer - andel i drift	-47,1	-56,9	-18,8	-16,8	-5,5	0,0
Sum frie inntekter	-2 471,0	-2596,2	-3 117	-3 132	-3 115	-3 106
Bundne utgifter						
Renteutgifter- lån vedtatt t.o.m. bud 2009	158,6	183,5	167,7	179,2	171,0	174,8
Renteinntekter	-73,5	-46,7	-44,4	-52,6	-58,4	-60,0
Avdrag - lån vedtatt t.o.m bud 2009	153,0	182,1	185,8	172,7	172,4	172,4
Kapitalutg. nye investeringer fra 2010			9,6	16,6	31,5	42,3
Kapitalutg. nye selvfinansierende inv.2010			4,9	16,0	28,1	41,5
Renter/avdrag - dekkes gj. bruker/stat ol.	-108,4	-121,6	-121,0	-140,9	-162,4	-182,5
Kompensasjonstilskudd - stat	-28,6	-24,8	-26,6	-30,2	-32,3	-33,0
Overføring fra FREVAR KF	-32,1	-17,8	-18,3	-18,3	-18,3	-18,3
Utbytte	-6,4	-25,0	-25,0	-25,0	-25,0	-25,0
Sum netto kapitalkostnader	62,4	129,7	132,7	117,5	106,5	112,3
Diverse fellesutgifter	24,8	30,8	61,9	64,0	31,8	31,9
Inndekking av underskudd				25,0	30,0	30,0
Til kirketjenester ink. kap.kostnader	40,3	39,4	41,3	41,9	42,7	43,4
Andre trossamfunn	2,4	2,3	2,4	2,4	2,4	2,4
Sum	67,5	72,6	105,6	133,3	106,9	107,7
Til disp. drift og investeringer	-2 341,1	-2 393,9	-2 879,2	-2 880,8	-2 901,8	-2 885,7
NETTO UTGIFTSRAMMER:						
Økonomi og organisasjonsutvikling	129,5	131,2	135,6	131,2	133,3	130,5
Miljø- og samfunnsutvikling	32,8	35,9	38,5	38,3	37,3	37,3
Kultur	56,5	70,0	70,2	68,4	68,4	68,4
Regulering og tekniske tjenester	251,8	212,6	240,2	238,7	236,7	236,7
Utdanning og oppvekst	776,7	778,7	1 155,7	1 152,1	1 152,1	1 152,1
Omsorg og sosiale tjenester	1 163,7	1 165,3	1 238,0	1 243,1	1 246,4	1 246,4
Sum	2 411,0	2 393,8	2 878,2	2 871,9	2 874,2	2 871,4
Korr. interne finans.tran.						
Netto internt driftsresultat	70,0	0,0	-1,0	-8,9	-27,6	-14,3
- Overføring til investeringsfond	0,0					
- Bruk/overføring - disposisjonsfond (netto)	-70,4					
- Bruk/overføring - bundne driftsfond	0,2					
- Egenkapital til investeringsbudsjett	0,2	0,0				
Disp. netto internt driftsres.	0,0	0,0	-1,0	-8,9	-27,6	-14,3

Rammefinansierte investeringer	2010	2011	2012	2013	2014
Felles investeringer	9,2	5,2	5,2	5,1	5,2
Kultur tjenester	17,4	15,1	17,0	35,0	0,0
Miljø og samfunnsutvikling	7,0	7,0	5,0	5,0	5,0
Regulering og tekniske tjenester	46,0	44,5	49,0	40,0	30,0
Omsorg	2,0	2,6	1,0	1,0	1,0
Oppvekst	161,5	122,9	77,9	32,9	39,9
Kirke tjenester	32,7	7,9	7,4	7,0	7,0
Egenkapitalinnskudd KLP	8,0	8,0			
Sum netto investeringer	283,8	213,1	162,5	126,0	88,1

Fra investeringsfond	4,2	9,0	8,2	8,1	8,1
Fra investeringsfond - KLP	8,0	8,0	0,0	0,0	0,0
Bolig/-næringsfond + salgsinntekter	7,0	7,0	5,0	5,0	5,0
Overføring fra private - kunstgressbaner	4,2	3,6			
Mva - komp kunstgressbaner	3,1	2,5			
Utbyggingsavtale ny skole Østsiden	0,0	2,0	0,0	0,0	0,0
Salgsinnt. bolig/eiendom og kap.uttak	50,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Overføring fra drift (mva. komp)	11,1	11,4	16,1	17,9	14,7
Lånebehov	196,2	169,7	133,2	95,0	60,3

Selvfinansierte investeringer (eks. mva)

VAR	156,0	149,1	134,5	140,0	134,0
Teknisk drift	1,0	10,0	1,0	0,0	2,5
Eiendomsutvikling	27,6	29,8	38,8	32,9	6,8
Boligstrategi	13,8	4,3	61,1	20,3	32,3
Sum netto selvfinans	198,4	193,2	235,4	193,2	175,6

Fra investeringsfond	1,0	1,1	1,0	0,0	2,5
Andre salgsinntekter	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Fra driftsbudsjett (mva.komp)	1,9	1,2	9,2	4,0	8,1
Investeringsfond bolig/næring	-4,5	-35,1	3,6	-4,0	-25,8
Salg bolig/næringstomter	32,1	64,9	35,2	36,9	32,6
Tidligere finansiert - boligstrategi*		3,0	24,4		
Lånebehov	167,9	158,1	162,0	156,3	158,2

* Låneopptak av tidligere planlagte prosjekter fra 2009 som ikke er gjennomført.